

1969. évi 1. törvényerejű rendelet

a Magyar Népköztársaság¹ és a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság² között a kölcsönös jogsegélyről szóló, Belgrádban, az 1968. évi március hó 7. napján aláírt szerződés kihirdetéséről³

Hatályos: 2007. 07. 01. –

(A szerződés megerősítő okiratait Budapesten, az 1968. évi december hó 18. napján cserélték ki.)

1. § A Népköztársaság Elnöki Tanácsa⁴ a Magyar Népköztársaság és a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság között a kölcsönös jogsegélyről Belgrádban, az 1968. évi március hó 7. napján aláírt szerződést e törvényerejű rendelettel kihirdeti.

2. § A szerződés eredeti magyar nyelvű szövege a következő:

„ SZERZŐDÉS

a Magyar Népköztársaság és a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság között a kölcsönös jogsegélyről

A Magyar Népköztársaság Kormánya és a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság Kormánya elhatározták, hogy a kölcsönös jogi érintkezés rendezése érdekében polgári, családjogi és bűnügyi jogsegélyszerződést kötnek és ebből a célból Meghatalmazottaikká kinevezték:

a Magyar Népköztársaság Kormánya

Marjai József rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaságban,

a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság Kormánya

Dr. Borislav T. Blagojevic professzort, a Külügyi Államtitkárság jogi főtanácsosát,

akik jó és kellő alakban talált meghatalmazásaik kicserélése után az alábbiakban állapodtak meg:

ELSŐ RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

(1) A Szerződő Felek állampolgárai a másik Szerződő Fél területén személyi és vagyoni jogaikat illetően ugyanolyan jogvédelemben részesülnek, mint ennek a Szerződő Félnek állampolgárai.

(2) Az egyik Szerződő Fél állampolgárai a másik Szerződő Fél bíróságai előtt ugyanolyan feltételek mellett léphetnek fel, mint ennek a Szerződő Félnek állampolgárai.

(3) Az [\(1\) és \(2\) bekezdés](#) rendelkezéseit a jogi személyekre is alkalmazni kell.

2. cikk

(1)⁵ A Szerződő Felek bíróságai magyar részről az Igazságügyi Minisztérium, jugoszláv részről pedig Bosznia-Hercegovina, Crna Gora, Horvát, Macedón, Szlovén és Szerb Szocialista Köztársaság, valamint Koszovo és Vajdaság Szocialista Autonóm Tartomány illetékes igazságügyi hatósága útján érintkeznek egymással, amennyiben ez a szerződés másképpen nem rendelkezik.

(2) Magyar részről az ügyészségek bűnügyekben a Magyar Népköztársaság Legfőbb Ügyészsége útján érintkeznek e cikk [\(1\) bekezdésében](#) említett jugoszláv szervekkel.

3. cikk

(1)⁶ A Szerződő Felek bíróságai a szerződéssel szabályozott jogsegélyforgalom során magyar, vagy szerbhorvát, horvát irodalmi, szlovén, macedón nyelven érintkeznek egymással, amennyiben ez a szerződés másképpen nem rendelkezik.

(2) Azokat az iratokat és okiratokat, amelyeket az egyik Szerződő Fél bírósága a másik Szerződő Fél bíróságának megkeresésére állít ki, az [\(1\) bekezdésben](#) említett nyelvek egyikén kell elkészíteni.

4. cikk⁷

(1) Magyar részről az Igazságügyi Minisztérium, jugoszláv részről pedig az illetékes szövetségi igazságügyi hatóság kérelemre megküldik egymásnak az államukban hatályos vagy ott hatályban volt jogszabályok szövegét és szükség szerint jogi kérdésekben tájékoztatják egymást.

(2) Magyar részről jogi kérdésekben tájékoztatást és jogszabályok szövegét az illetékes szövetségi igazságügyi hatóságtól a Magyar Népköztársaság Legfőbb Ügyészsége is kérhet.

5. cikk

E Szerződésnek a bíróságokat érintő rendelkezései azokra a szervekre is vonatkoznak, amelyek hazájuk jogszabályai szerint polgári, családjogi és bűnügyekben eljárhatnak.

MÁSODIK RÉSZ

JOGSEGÉLY POLGÁRI ÉS CSALÁDJOGI ÜGYEKBEN

[I. fejezet](#)

Perköltségbiztosíték alóli mentesség, költség- és illetékmentesség

6. cikk

(1) Az egyik Szerződő Fél állampolgára, aki a másik Szerződő Fél bírósága előtt felperesként vagy beavatkozóként fellép - feltéve, hogy valamelyik Szerződő Fél területén lakik vagy tartózkodik - sem perköltségbiztosíték adására, sem az eljárás során felmerülő illetékek előlegezésére nem kötelezhető.

(2) E cikk [\(1\) bekezdésében](#) foglalt kedvezmény a Szerződő Felek állampolgárait abban az esetben is megilleti, ha olyan harmadik állam területén laknak vagy tartózkodnak, amellyel a kedvezményt nyújtó Szerződő Félnek a költségekre és illetékekre vonatkozó határozatok kölcsönös végrehajtását biztosító szerződése van.

(3) Az egyik Szerződő Fél állampolgára, mint fél, az őt terhelő költségek előlegezésére ugyanolyan feltételek mellett és terjedelemben kötelezhető, mint a másik Szerződő Fél állampolgára.

(4) Az [\(1\), \(2\) és \(3\) bekezdés](#) rendelkezéseit a jogi személyekre is megfelelően alkalmazni kell.

7. cikk

(1) Ha a 6. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott kedvezményben részesített felet az eljárási költségek viselésére, illetőleg az illetékek lerovására jogerős bírói határozattal kötelezték, az erről szóló határozatot a másik Szerződő Fél területén - kérelemre - költség- és illetékmentesen hajtják végre.

(2) A perköltség végrehajtását az a fél kéri, akinek javára azt megítélték; a le nem rótt illetékek és az állam által előlegezett költségek végrehajtására irányuló kérelmet az állam terjeszti elő.

(3) A kérelem közvetlenül a másik Szerződő Fél illetékes bíróságánál vagy az ügyben első fokon eljáró bíróságnál terjeszthető elő; az utóbbi bíróság a kérelmet megküldi a másik Szerződő Fél bíróságának.

(4) A kérelemhez csatolni kell a határozatnak a perköltségekre és illetékekre vonatkozó hiteles kivonatát, igazolást arról, hogy a határozat jogerős és végrehajtható, valamint az említett iratoknak a végrehajtás iránt megkeresett Szerződő Fél nyelvén készült hiteles fordítását.

8. cikk

(1) A másik Szerződő Fél bírósága által hozott, a 7. cikk (1) bekezdésében említett határozatokat minden vizsgálat nélkül ugyanúgy kell végrehajtani, mint a hazai bíróságok határozatait.

(2) A végrehajtási eljárás során perköltség címén befolyt pénzüsszeget a végrehajtást kérő félnek vagy hazája diplomáciai, illetőleg konzuli képviseletének, a le nem rótt illetékek és az állam által előlegezett költségek címén befolyt pénzüsszeget pedig a végrehajtást kérő Szerződő Fél diplomáciai vagy konzuli képviseletének kell átutalni.

9. cikk

(1) Az egyik Szerződő Fél állampolgára a másik Szerződő Fél bírósága előtt a költség- és illetékmentességben, valamint az illeték lerovására vonatkozó bármely más kedvezményben ugyanolyan feltételek mellett és terjedelemben részesül, mint a Szerződő Fél állampolgára.

(2) Ha az egyik Szerződő Fél állampolgára bármelyik Szerződő Fél területén az [\(1\) bekezdésben](#) megjelölt mentességben, illetőleg kedvezményben részesül, ez minden olyan eljárási cselekménynél is megilleti őt, amelyet ugyanabban az ügyben a másik Szerződő Fél bírósága előtt fogatosítanak.

10. cikk

(1) A 9. cikkben foglalt jog elnyeréséhez szükséges, a kérelmező személyi, kereseti és vagyoni viszonyaira vonatkozó bizonyítványt annak a Szerződő Félnek illetékes hatósága állítja ki, amelynek területén a kérelmezőnek lakó- vagy tartózkodási helye van.

(2) Ha a kérelmezőnek az egyik Szerződő Fél területén sincs lakó- vagy tartózkodási helye, elegendő, ha a bizonyítványt annak a Szerződő Félnek a diplomáciai vagy konzuli képviselete állítja ki, amelynek a kérelmező állampolgára.

(3) Az [\(1\) bekezdésben](#) említett bizonyítvány kiállítására illetékes hatóság a másik Szerződő Fél illetékes hatóságától felvilágosítást kérhet a kérelmező személyi, kereseti és vagyoni viszonyairól.

(4) Az a bíróság, amely a költség- és illetékmentesség megadásáról határoz, az előterjesztett iratok és közlések helyességét a másik Szerződő Fél illetékes hatósága útján is felülvizsgálhatja és e hatóságtól kiegészítő adatokat kérhet.

11. cikk

(1) Ha valamelyik Szerződő Fél állampolgára, akinek az egyik Szerződő Fél területén van lakó- vagy tartózkodási helye, a másik Szerződő Fél bírósága előtt a 9. cikkben említett joggal kíván élni, ez iránti kérelmét vagy közvetlenül a másik Szerződő Fél bíróságánál vagy a lakó- vagy tartózkodási helye szerint illetékes bíróságnál terjesztheti elő; ez utóbbi bíróság a kérelmet mellékleteivel együtt a 2. cikkben meghatározott módon a másik Szerződő Fél bíróságához küldi meg.

(2) Ha a kérelem és melléklete nem annak a Szerződő Félnek a nyelvén készült, amelynek bírósága a kérelem tekintetében határoz, azok hiteles fordítását is csatolni kell.

[II. fejezet](#)

Jogsegély és kézbesítés

12. cikk

A Szerződő Felek bíróságai polgári és családjogi ügyekben megkeresésre kölcsönösen jogsegélyt nyújtanak egymásnak és kézbesítést teljesítenek.

13. cikk

(1) A megkeresésnek tartalmaznia kell az ügy tárgyát, a felek nevét, foglalkozását és lakóhelyét.

(2) A kézbesítés iránti megkeresésnek az [\(1\) bekezdésben](#) foglaltakon kívül tartalmaznia kell a címzett laccímét, a kézbesíteni kért irat nemét, a jogsegély iránti megkeresésben pedig fel kell tüntetni azokat a körülményeket, amelyekre a bizonyítás

foganatosítását kéri, valamint szükség esetén a meghallgatni kért személyhez intézendő kérdéseket is.

14. cikk

- (1) A Szerződő Felek bíróságától származó megkereséseket és iratokat aláírással és a bíróság pecsétjével kell ellátni; további hitelesítésre nincs szükség.
- (2) A megkeresést a megkereső Szerződő Fél jogszabályainak megfelelő alakban kell elkészíteni.

15. cikk

- (1) A megkeresett bíróság a megkeresést a megkeresett Szerződő Fél jogszabályai szerint teljesíti, a megkereső bíróság kérelmére azonban ettől eltérő módon is eljár, amennyiben ez a megkeresett Szerződő Fél jogelveivel nem ellentétes.
- (2) A megkeresett bíróság a megkeresés teljesítése során - ha szükséges - ugyanazokat a kényszereszközöket alkalmazza, mint a hazai bíróság megkeresése esetében. Kényszereszköz alkalmazásának nincs helye, ha a peres felek megjelenéséről van szó.

16. cikk

- (1) Ha a megkeresett bíróság a megkeresés teljesítésére nem illetékes, a megkeresést az illetékes bírósághoz teszi át és erről a megkereső bíróságot értesíti.
- (2) A megkereső bíróságot kérelmére kellő időben közvetlenül értesíteni kell a kért eljárási cselekmény teljesítésének helyéről és idejéről.
- (3) Ha a megkeresésben megjelölt személy a megadott címen nem található, a megkeresett bíróság megteszi a szükséges intézkedéseket a cím megállapítása iránt.
- (4) Ha a megkeresett bíróság a megkeresést nem teljesíti, erről a megkereső bíróságot haladéktalanul értesíti és közli a teljesítés akadályát.

17. cikk

- (1) A megkeresett bíróság a kézbesítés során saját államának jogát alkalmazza.
- (2) Ha a kézbesíteni kért irat nem a megkeresett Szerződő Fél nyelvén készült vagy ahhoz ezen a nyelven hiteles vagy hivatalos fordítást nem csatoltak, a megkeresett bíróság az iratot csak akkor kézbesíti, ha azt a címzett önként elfogadja.

18. cikk

- (1) A kézbesítést keltezéssel, a kézbesítő és az átvevő személy aláírásával, valamint a bíróság pecsétjével ellátott tértivevénnnyel vagy a megkeresett bíróság olyan bizonyítványával kell igazolni, amely tartalmazza a kézbesítés tényét, módját és idejét.
- (2) Ha a kézbesíteni kért iratot két példányban küldik meg, a kézbesítés a másodpéldányon is igazolható.

19. cikk

- (1) A Szerződő Felek jogosultak diplomáciai vagy konzuli képviselőjük útján a másik Szerződő Fél területén saját állampolgáraik részére iratokat kézbesíteni.
- (2) Az [\(1\) bekezdésben](#) említett kézbesítésnél kényszereszköz alkalmazásának nincs helye.

20. cikk

- (1) A Szerződő Felek - a szakértői költségek és díjak kivételével - nem tartanak igényt a jogsegély és kézbesítés teljesítésével felmerült költségek megtérítésére.

(2) A szakértői bizonyítás lefolytatását csak akkor lehet a szakértői költségek és díjak előzetes letételétől függővé tenni, ha azokat valamelyik félnek kell viselnie.

(3) A megkeresett bíróság a megkereső bírósággal közli a jogsegély teljesítése során felmerült költségek összegét.

21. cikk

A jogsegély és kézbesítés megtagadható, ha teljesítése a megkeresett Szerződő Fél megítélése szerint szuverenitását vagy biztonságát veszélyezteti vagy jogelvéibe ütközik.

22. cikk

A Szerződő Felek e Szerződés 2. cikkében meghatározott módon segítséget nyújtanak egymásnak a területükön tartózkodó személyek címének megállapításában, ha azt állampolgáraik jogának bírói eljárás útján való érvényesítése céljából kérik és ehhez megfelelő adatokat közölnek.

III. fejezet

Nemzetközi magánjogi rendelkezések

Jog- és cselekvőképesség

23. cikk

(1) A természetes személy jog- és cselekvőképességét annak a Szerződő Félnek a joga határozza meg, amelynek ez a személy állampolgára.

(2) A jogi személy jogképességét annak a Szerződő Félnek a joga határozza meg, amelynek területén székhelye van.

Gyámság és gondnokság

24. cikk

(1) A gyámság és gondnokság tekintetében - amennyiben e Szerződés másképpen nem rendelkezik - annak a Szerződő Félnek a hatósága jár el, amelynek a gyámság vagy gondnokság alá helyezendő személy állampolgára.

(2) Az egyik Szerződő Fél állampolgárának gyámjává vagy gondnokává a másik Szerződő Fél állampolgára is kirendelhető, feltéve, hogy annak a Szerződő Félnek a területén van állandó lakóhelye, ahol a gyámi, illetőleg gondnoki tisztelet el kell látnia és kirendelése legjobban megfelel a gyámolt, illetőleg gondnokolt érdekeinek.

(3) A gyámság, illetőleg a gondnokság elfogadásának kötelezettségére annak a Szerződő Félnek a jogát kell alkalmazni, amelynek a leendő gyám, illetőleg gondnok állampolgára.

(4) A gyám és a gyámolt, illetőleg a gondnok és gondnokolt közötti jogviszonyra annak a Szerződő Félnek a joga irányadó, amelynek hatósága a gyámot vagy a gondnokot kirendelte.

25. cikk

(1) Ha az egyik Szerződő Fél olyan állampolgára érdekében, akinek tartózkodási helye vagy vagyona a másik Szerződő Fél területén van, gyámhatósági intézkedést kell tenni, ennek a Szerződő Félnek illetékes hatósága erről haladéktalanul értesíti annak a Szerződő Félnek diplomáciai vagy konzuli képviselőjét, amelynek a szóban levő személy állampolgára.